

CENA DZIENNIKA:

w Łodzi:	
Rocznie	rs. 9 k. —
Półrocznie	„ 4 k. 50
Kwartalnie	„ 2 k. 50
w Królestwie i Cesarstwie:	
Rocznie	rs. 12 k. —
Półrocznie	„ 6 k. 50

DZIENNIK ŁÓDZKI

pismo przemysłowe, handlowe i literackie.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za jeden wiersz pełnym lub za jego miejsce:
 Zwykłe ogłoszenia: za 1 raz 7 kop., za 2 razy 13 k., za 3 razy 18 k., za 4 razy 22 k., za 5 razy 25 k., za 6 razy 28 k. za więcej razy po 4 k. za każdy raz.
 Nekrologi: za każdy wiersz 12 kop.
 Reklamy: za każdy wiersz 15 kop.
 Stałe 8 wierszowe ogłoszenia adreso we rs. 2 miesięcznie.

Cena pojedynczego numeru 5 kop.

Kalendarzyk.

Dziś: Izydora Oracza i Antonina B.
 Jutro: N. 4 po W.—N. M. P. Laskowej. Mamerta B.
 Wschód słońca o godz. 4 m. 16. Zachód o godz. 7 m. 38.
 Długość dnia godz. 15 m. 22. Przybyło dnia godz. 7 m. 44.

Biurow Redakcyi i Administracyi
 ulica Ceglarniana Nr. 271/b.

ADRES TELEGRAFICZNY:
KUŁAKOWSKI, ŁÓDŹ.

Ogłoszenia przyjmowane są: w Administracyi Dziennika oraz w Biurach Ogłoszeń Rajchmana i Frendlera w Warszawie i w Łodzi.

Rękopisy nadesłane bez zastrzeżenia — nie będą zwracane.

OBNIŻANIE SIĘ CEN PRZEDMIOTÓW PIERWSZEJ POTRZEBY.

Kwestya wahania się cen przedmiotów najpierwszej potrzeby, oddawna już zajmuje umysły ekonomistów; badania podjęte w tym kierunku w ostatnich czasach, dostarczyły znowu kilka cennych prac statystycznych, mających na celu wyjaśnienie skomplikowanej tej kwestyi. Interesujące w tej mierze szczegóły znajdujemy w jednym z ostatnich zeszytów organu ministerium skarbu.

Wbrew ustalonemu z dawnych czasów mniemaniu, zauważyć się daje w ciągu ostatnich lat dziesięciu stopniowa zniżka w cenach większości zwykłych przedmiotów spożycia. Sławny ekonomista i mąż stanu angielski Goschen, w szeregu prac wydanych w r. 1883 wyraźnie uwydatnia ten fakt. Londyński „Ekonomista” podziela również to zdanie i z zestawienia cen 22 główniejszych przedmiotów spożycia, wyprowadza wniosek, że ceny te zmniejszyły się o 20% w porównaniu z okresem 1857—1874 r. i zupełnie prawie zbliżyły się do średnich cen z okresu 1000—1000 r. Kwestyę tę zajmował się także znany statystyk Robert Hiffen, dyrektor biura statystycznego w angielskim ministerium handlu (*Board of Trade*), w badaniach dotyczących położenia ludności robotniczej w Anglii w ostatnich 50 latach. Na podstawie zgromadzonych mozolnie danych statystycznych, których wyniki główne podaliśmy w Nr. 89 „Dziennika”, przychodzi on do wniosku o znacznym zmniejszeniu się cen przedmiotów codziennego użycia. Wreszcie do takichże wniosków dochodzi i statystyk niemiecki Soetbeer, odznaczający się ścisłością prac swoich i starannością w wyborze materiału.

Zmniejszanie się cen, jeżeli nie wszystkich, to przynajmniej główniejszych artykułów żywności oraz innych przedmiotów najpierwszej potrzeby, w latach ostatnich, nie podlega żadnej wątpliwości, a sam charakter tego zmniejszenia jest raczej stały, niż przejściowy lub przypadkowy. Według wszelkiego prawdopodobieństwa, zmniejszanie, o którym

mowa, pójdzie jeszcze dalej dla większości tych przedmiotów, co prowadzi do wniosku, że w zaspokajaniu potrzeb życia uwydatnia się dążność zniżkowa.

Wyjaśnieniu przyczyn zmniejszania się cen w obecnym czasie, poświęcone są dwie monografie, wyrażające wprost przeciwne przekonania. Zdaniem ekonomisty belgijskiego Laveley'a, obecne zmniejszanie się cen jest objawem czasowym, mającym swe źródło w zaniedbaniu bicia monety złotej i srebrnej w zachodniej Europie, a mianowicie w ciągu lat czterech w Anglii i w ostatnim roku we Francji i w wywołanej tym sposobem zwykłej wartości złota. Pogląd ten zbija ekonomista francuzki Leroy Beaulieu, który fakt zmniejszania się rzeczonych cen przypisuje następującym czterem przyczynom:

- 1) rozwojowi badań i wyszysku nowych części świata i w ogóle postępowi cywilizacji, —
- 2) ulepszeniu środków komunikacyjnych i ciągłemu zniżaniu taryf przewozowych, —
- 3) wzmagającej się obfitości kapitałów i spółzawodnictwu przemysłowemu, co pociąga za sobą zmniejszenie procentu od kapitału, —
- 4) ciągłym udoskonaleniami w dziedzinie

Do tych czterech przyczyn, wpływ których niewątpliwie uważać można za stały, przynajmniej w ciągu ćwierci wieku, Leroy Beaulieu dodaje jeszcze jedną z charakterem już więcej przypadkowym, czasowym, mianowicie: przebywanie w obecnym czasie przesilenie i przepelnienie większej części targowisk. Podług zdania uczonego francuzkiego, przesilenie to złagodnieje i ustanie, ale obecne zmniejszenie cen utrzyma się.

Zbijając wyrażone przez Laveley'a przypuszczenie, że zniżkę cen objaśnić można brakiem złota, zmniejszeniem wartości srebra i zaniedbaniem bicia monety w niektórych państwach, Leroy Beaulieu słusznie odmawia powyższemu objawom rozstrzygającego w danej kwestyi znaczenia.

Rozwój uprawy zboża w Ameryce, Indjach, Australii, Chili oraz znaczne obniżenie frachtów, tak jasno i naturalnie tłumaczą zmniejszenie się ceny tego przed-

miotu, że nie ma najmniejszej potrzeby doszukiwać się przyczyn tego objawu gdzieindziej np. w braku złota i w wyższej jego wartości. Szybki rozwój cukrownictwa w Niemczech, Austrii, Francji i innych krajach, pociąga za sobą ten sam skutek co do cukru. Podobne, dla każdego zrozumiałe przyczyny wywołały zmniejszenie się cen kawy, nafty, bawełny, wełny i innych towarów. Zniżka w cenach żelaza i stali bierze swe źródło z szybkich postępów w technice hutniczej. Z drugiej strony takie przedmioty, których dobowanie lub przerabianie nie może szybko wzrastać i mało przedstawia pola do zmniejszenia kosztów wytwórczych, jak również takie przedmioty, które nie ulegają wpływowi spółzawodnictwa międzynarodowego, — bynajmniej nie staniały. I tak np. komorne nie tylko nie staniały, ale przeciwnie podniosło się; podobnie przedmioty zbytku i rozrywek, najem sług, wynagrodzenie za pracę osobistą — nie uwydatniają żadnej dążności do zniżki. Przypuszczalny brak złota nie mógł tu oczywiście wywrzeć żadnego wpływu.

Zniżka cen w połączeniu z większą łatwością zadośćuczynienia najpierwszym potrzebom życiowym, stanowi przeto fakt niezaprzeczony. Większość jednak, albo nie sprawy rządu, albo nie zdaje sobie zeń z Leroy Beaulieu wskazuje przyczynę takiego przesądu we Francji, a przyczynę tę streszczają się jego zdaniem jak następuje.

U znacznej większości ludzi wrażenia trwają nierównie dłużej, niż zdarzenia, które je wywołały; w ciągu 30 lat zgóra od r. 1840 do 1870 a nawet do 1875 ceny wielu przedmiotów wzrastały stopniowo. Taki wzrost cen żywo jeszcze pozostaje w pamięci i wiele lat upłynie, zanim wrażenie to zatrze się zupełnie. Powtórze spożywa częstokroć nie korzysta w zupełności ze zmniejszenia ceny, jakiego doświadcza rzeczywiście wytwórca. Potrzebie, wzmagający się dobrobyt przyzwyczaił wszystkie prawie warstwy społeczne do wielu nowych nader różnorodnych, częstokroć wiele kosztownych potrzeb, jakich przedtem nie pożądan, albo nawet nie znano wcale. Nietyle więc życie stało się droższem, ile raczej zaczęło żyć inaczej, wybredniej. W końcu zmniejszenie

się cen nie odnosi się do wszystkich przedmiotów lub usług, ale tylko do najważniejszych, jako to: chleba, wełny, paliwa, przewozu, odzieży i t. p.; przeciwnie, przedmioty zbytku, teatr, książki, służba, wynagrodzenie za pracę osobistą, nie tylko nie tanieją, ale owszem uwydatniają dążność zwykłą. Z pomiędzy zaś przyczyn bardziej wyłączone, które nie pozwalają Francji, na podobieństwo innych krajów, korzystać ze zmniejszonych cen, Leroy Beaulieu wskazuje na uciążliwe podatki i na zbyt wysokie cło od niektórych przedmiotów.

Z drugiej strony Anglia naprzykład, w skutek wysoko rozwiniętego handlu zewnętrznego, skorzystała już z rzeczonych zmniejszenia się ceny najpierwszych potrzeb. Osiągnięte w tym kierunku wyniki najlepiej uwydatnione zostały przez przytoczonego wyżej ekonomistę Hiffena.

Zniżka cen zboża znamionuje się dwoma wielce charakterystycznymi rysami; nadzwyczajny wzrost cen, który miał miejsce w latach nieurodzajnych i głód, nie powtarzają się już, a obecna cena średnia jest niższą niż poprzednie. Tymczasem przed 40—50 laty wahanie się cen zbożowych było nader znacznem. W r. 1836 przenieca notowaną była w Anglii po 36 szylingów za kwarter; (ok. 2½ korca) była to najniższa cena. W ciągu lat czterech, w r. 1840, przenieca notowana była po 102 sz. 5 p. Najwyższa cena przeniecy w ciągu ostatnich lat 20 wynosiła 64 sz. 5 p. w r. 1867 i 63 sz. 8 p. w r. 1868. W ciągu ostatnich lat 10 najwyższa średnia cena z przecięcia rocznego odnosi się do r. 1873, kiedy za kwarter płacono 58 sz. 8 p. Obecna cena, którą można uważać za normalną, wynosi od 38½ do 45 sz. Bardzo jest prawdopodobnem, że po latach kilku i ta cena uważaną będzie za wysoką, w niektórych bowiem prowincjach Indji sprzedaje się pszenicę po 7 sz. za kwarter, spodziewać się zaś można, że udoskonalenie środków komunikacyjnych w Indjach, przez rozszerzenie sieci dróg żel. oraz zmniejszenie taryfy za przejście przez kanał Suezki, nie pozostaną bez wpływu na targowisko zbożowe.

Z drugiej strony p. Arshenhood w spe-

ARCYKSIĘŻNA de SINNBACH

przez **Edwarda SIEBECKERA,**

z francuzkiego przełożył
T. MARENICZ.

(Dalszy ciąg—patrz Nr. 102).

— Doprawdy! mój szwagrze — rzekła pani Stolz — miałabyś znać owego białego kruka, mogącego zaślubić Odilę i będącego zarazem w stanie kierować fabryką?

— Ależ siostrze, masz go pod ręką.
 — Któż to jest, proszę cię?
 — P. Braun, dyrektor naszej fabryki.
 Mówiąc te słowa, p. Hammerlé spojrział na Odilę, która podczas tej całej rozmowy, zajęta haftem, zachowała pogardliwe milczenie. Usłyszawszy swoje nazwisko zarumienila się.
 — Szalony jesteś, takie zero! — zawołała pani Stolz wzruszając ramionami.
 — Chciałaś powiedzieć człowiek, który w majątku ma zero. Co się tyczy pochodzenia, zdaje mi się, że oficer równy jest urzędnikowi lub fabrykantowi.
 — Dobrze! człowiek, który nie ma nic!

— A więc! jesteście w błędzie; ja utrzymuję, że to jest bezporównania lepsza partya od tej, o jakiej wy myślicie.

— A, to jakim sposobem, bardzobym była rada...

— To bardzo jasne. Wasz Gaston, urzędnik, ma piętnaście tysięcy franków dochodu. Weźmie on posag żony, przedstawiający miliony... ale nie będący niemi wcale. Przypuśćmy, że kapitał ten przyniesie siedm, najwyżej ośm procent, jeżeli dyrektor zechce się zupełnie poświęcić interesom. Ale ponieważ, jak to wyrzekłaś trafnie, urzędnik nie zechce się trudnić zajęciami handlarza, zatem straci ten posag. Wtedy pozostanie zwykły kapitał na pół martwy, nie zmuszający swego posiadacza do pracy, dający najwyżej pięć od sta. Obok niego macie drugiego, który będzie pracował i ze swej fabryki wydobędzie piętnaście do dwudziestu od sta. Różnica, kochana siostrze, jest posagiem tego ostatniego, a różnica ta nie jest bagatelką.

— Dajmy pokój rachunkom. Gdy się dojdzie do pewnego majątku, to już trochę więcej lub mniej nie ma znaczenia.

— Szczęśliwy jestem, że mogę ci wyperswadować to błędne pojęcie.

A zwracając wzrok na Odilę rzekł:

— Gdy zostaniemy sami, kochana bratowo, dowiodę ci na zasadzie nauki, że po trzech poko-

leniach mózg mężów czynu ulega zużyciu lub obłąkaniu i że chcąc zachować ród, trzeba... Zresztą pomówimy o tem innym razem.

— Tak, ja znam twoją teorię — rzekła pani Stolz powstając; ale ona niszczy niezależność serca dla jakiegoś tam rozumowania. Odila jest dosyć bogatą, aby mogła wybierać. Nieprawdaż kochanko?

Pocałowała ją w czoło.
 — Tak, mameczko — odpowiedziało dziewczę.
 — Zresztą ona zrobiła już wybór i ma zbyt wiele dumy, aby nie przyznać, że kocha swego kuzyna, Gastona.

— Ja? Nie. Ja kocham Maksymiliana Brauna. Możesz sobie wyobrazić scenę, to jest zdumienie matki i szalony śmiech wuja.

Obojęta i dumna Odila nie przestawała haftować.

Pierwsze wyrazy, jakie pani Stolz wymówiła po przyjsciu do siebie były:

— Co za nadużycie zaufania! Dobrze Betti-na mówiła. on goni za posagiem...

— Mylisz się, mamo, on ze mną nigdy nie mówił i obawiam się tylko tego, ażeby właśnie mój posag nie był przeszkodą w połączeniu, a oświadcza mi, że za nikogo innego nie pójdę.

Wstała i wyszła.

Ona mnie odgadła. Gdy p. Hammerlé przyszedł do mnie zachęcając, abym się oświadczył i zape-

cyalnej pracy przemysle mącznym i piekar-
skim, za pomocą szeregu cyfr dowiódł sto-
pniowego zmniejszenia się różnicy pomiędzy
cenami mąki i zboża. O różnicy tej spo-
żywa często nie wie; dzięki wadliwemu
urządzeniu handlu po miastach — chleb
kosztuje wytwórcę taniej, ale sprzedażna
jego cena pozostaje bez zmiany.

Znaczne zmniejszenie się ceny chleba nie
jest zjawiskiem wyjątkowym. Hiffen cytuje
cały szereg przedmiotów, które w ostatnich
latach spadły w cenach. Pomiędzy nimi
najpierwsze miejsce zajmuje cukier. W r.
1840 centnar (112 *fl.* ang. = 124 *fl.* ros.)
tego produktu kosztował 68 sz. 8 pensów,
obecnie spadł do 21 sz. 9 pensów to jest
więcej niż o 2/3. Targowa cena płótna wy-
nosiła w 1840 r. 6 2/3 pensów za jard. (3 sto-
py ang.) obecnie cena wynosi 3 3/4 pensa;
zniżka więcej niż o 2/5, a więc prawie o
połowię ceny jest bardzo znaczną, gdyby
nawet przypuścić pewne pogorszenie się ga-
tunku towaru. Węgiel kamienny także
spadł znacznie w cenie. Mięso podróżne,
jakkolwiek odpowiednio do rodzaju w nie-
jednakowym stopniu. Wieprzowina, główne
pożywienie klas niższych w Anglii, pozos-
tała prawie w tej samej cenie jak była
przed laty czterdziestu. W r. 1840 ósm
funtów wieprzowiny kosztowało 4 sz. 3 1/2 p.
w r. 1882 tę samą ilość sprzedawano po 4
sz. 6, zwykła wynosiła zatem tylko 6%
w ciągu lat czterdziestu. Mięso wołowe
rzeczywiście zdrożało, mianowicie: niższy
gatunek o 35%, a średni o 37—38%. Jesz-
cze bardziej zdrożała baranina, dla niż-
szych i średnich gatunków, której zwykła
wynosi 65—68%.

W pracy swojej przytacza między innymi
Hiffen wiele interesujące dane, dotyczące
średniego kosztu utrzymania chorych w
szpitalu św. Jerzego w Londynie, w r. 1830
i 1880; dane te stwierdzają w sposób prze-
konujący zniżkę cen w tym okresie czasu.

Utrzymanie chorego kosztuje obecnie o
1 sz. 1 p. taniej niż w r. 1830; nadto w
samym rozkładzie wydatków jest wielka
różnica, jak to wskazuje poniższa tabliczka.

Średni koszt utrzyman. chorego

	1830 r.	1880 r.		
	szyl.	pens.	szyl.	pens.
mięso	18	4	22	2
zboże i mąka	10	7	4	1
wino i spirytus	—	10	3	3
piwo	5	5	2	6
mleko	6	2	5	11
herbata i kakocje	3	20	3	5
materyały apteczne	16	5	7	11
narzędzia i przybory	1	9	5	2
lekarze, zarząd szpi- talny, służba i t. p.	20	3	34	3

Gdyby cena zboża w r. 1880 była taką
samą, jak w r. 1830, ogólny rozchód szpi-
tala w tej rubryce wynosiłby 1884 *£.*, tym-
czasem w rzeczywistości wynosił on tylko
738 f. szterl. Beczka portwajnu kosztowa-
ła w roku 1830 72 *£.* a w r. 1880 tylko
45 *£.*

Z tych wszystkich danych można przyjąć
do wniosku, że jeśli życie kosztuje obecnie
drożej, za to żyje się wygodniej, a przy-
najmniej zaspokaja się daleko więcej i bar-
dziej wyszukanych potrzeb.

ROZPORZĄDZENIA RZĄDOWE.

* Najwyżej zatwierdzone postanowienie rady wo-
ennej dozwala żonom wojskowych niższych stopni,

wniał, że będą przyjęty, z razu oburzyłem się na
niego.

— A jednak jest to dziwnie piękne dziewczę.
Zresztą jeżeli ona ci jest antypatyczna...

— Ale chciejże pan uwierzyć, że ją ubóstwiam,
lecz wolałbym sobie raczej życie odebrać, niżbym
się miał do tego stopnia poniżyć.

— A gdyby ona ciebie kochała?

— To byłoby nieszczęściem tak dla mnie, jak
i dla niej. Łatwiej byłoby zakochanej pannie milio-
nowej zaślubić biedaka uczciwego, niż zakochanemu
chudopacholcowi poślubić milionerkę.

— To będzie to samo co z Rockiem—zawołał
Hammerlé. Ja musiałem go prosić, aby się ożenił
z moją córką!

Ja i Odila rzadkośmy się spotykali i poprze-
stawaliśmy na ceremonialnym ukłonie. Kipps opu-
ścił Sinnbach i wszedł do fabryki Schlumbergerów.
Tymczasem rada rodzinna postanowiła obliczyć stan
majątkowy rodziny Stolzów.

Z obliczenia tego okazało się, że ponieważ tra-
ktaty handlowe zwolna zmusiły gromadę małych fa-
bryk i odlewni alzackich i lotaryngskich do zam-
knięcia swych czynności, te zakłady były dłużnika-
mi domu Stolz-Geyler, który dostarczał im maszyn
i narzędzi. Niektóre nawet były z nim w spółce.
Straty wynikłe z tego powodu były znaczne. Pan
Stolz dostarczał również blach pancernych do
okrętów Stanów południowych i zbudował słynną

którzy dezertowali, przepadli na wojnie bez wieści,
lub wzięci zostali przez nieprzyjaciela do niewoli,
prosić po upływie pięciu lat o unieważnienie małżeń-
stwa. Do proźb podawanych w tym względzie win-
no być dołączane świadectwa miejskich i powiato-
wych zarządów policyjnych tych miejscowości, z
których mężowie ich wstąpili do służby wojskowej;
w świadectwach zaś wskazany czas, w którym ci
żołnierze zbiegli, przepadli bez wieści, lub wzięci
zostali do niewoli, lub w ogóle od jakiego czasu nie
ma od nich wiadomości.

Sprawozdania targowe.

Wetna. Poznań 5 maja. Sądzone, że
po ukończeniu jarmarku lipskiego, handel
wełną z pewnością się ożywi; oczekiwania
te jednak zupełnie zawiodły, w ubiegłym
tygodniu panował w handlu wełną prawie
zupełny zastój. Sprzedano zaledwie kilka
drobniejszych partij wełny tkackiej po ce-
nie do 55 talarów i sukienniczej wyżej 55
tal. Partję wełny brudniejszej 300 ctr. na-
był jeden z fabrykantów lużyckich po 60
m. Na prowincyi, gdzie pomimo spóźnio-
nej pory składy nie są jeszcze opróżnione,
od dłuższego już czasu nie robią wełną ża-
dnych interesów, gdyż zagranicznych kup-
ców brak zupełnie, a tutejsi hurtownicy nie
nie chcą kupować, mając składy dobrze
zaopatrzone. Przy takim stanie rzeczy u-
spokobienie na targu wełny jest bardzo nie-
pomyślne, ceny spadły o 2—3 tal. niżej cen
z ostatniego jarmarku i nie powinno niko-
go dziwić, jeżeli o kontraktach nie ma na-
wet mowy. Przy zupełnym braku przed-
sięwzięcia i ochoty, zdarzają się tylko od
czasu do czasu drobne sprzedaże, ze zgodą
na obecne ceny, a nabywają wyłącznie kup-
cy prowincjonalni; tutejsi hurtownicy wca-
le w zakupach nie biorą udziału.

Zboże. Petersburg 5 maja. Usposo-
bienie na tutejszym rynku zbożowym było
w ubiegłym tygodniu spokojne, żywym
popytem cieszył się tylko owies. Wiado-
mości z Berlina, N.-Yorku i Londynu są
jak dawniej niepomyślne, a zimne powie-
trze i niepewna pogoda nie wpływają tam
wcale na poziom cen. Tutaj przywożą na
sprzedaż mało i nikt nie chce z ceny ustę-
pować, w przewidywaniu znacznego opó-
źnienia w południowych okolicach i lichych
w tym roku urodzajów. Żyta sprzedano
615 czetw. po 8,90 rs. i 1,000 czetw. w Re-
wlu po 9 rs. — Za pszenicę saskonką w m.
dawano 11,75—12,00 rs. Owsa sprzedano
25 czetw. po 4,95—5,10 rs., 12,000 na maj
w Rybińsku po 4,60 i 5,000 czetw. staro-
rosyjskiego na maj po 4,95, 12,000 czetw.
cz. po 5 rs., 4,000 czetw. po 5,05 rs. Siemie-
niem lnianem żadnych pią, obrotów
1,20 rs. za pud w Rewlu.

Zboże. Ryga 3 maja. Ciepły deszcz,
który padał przez większą część ubiegłego
tygodnia, bardzo korzystnie wpłynął na roz-
wój roślinności. Na targu uspokobienie spo-
kójne, obroty nieznaczne, ceny skłaniają się
ku niższo. Za żyto 120 *fl.* dają 101 kop.
Owies liwieński-jelecki 85—86 kop., cary-
cyński 83—84, a wyborowy 89—94 kop.
Jęczmień rosyjski 107/8 *fl.* 103 kop., suszo-
ny 6-rzędowy 100 *fl.* 98 kop. za pud. Sie-
mie nie na olej bez ruchu; za konopie żądano
182 kop. za pud. Okrętów przypłynęło
309, odpłynęło zaś 285.

Metale. Górny Szląsk. Na targu su-
rowca zapanowało lepsze uspokobienie. Za-
potrzebowanie miejscowe wzrasta. Zbyt za
granicę nie jest wprawdzie bardzo ożywio-
nym, ale zapasy w walcowniach przy gra-
nicy rosyjskiej są małe i spodziewają się
tam znacznego powiększenia wywozu w naj-

bliższej przyszłości. Ogólna produkcya prze-
wyższa 8,500 ton tygodniowo. Większość
wielkich pieców pozbyła się już całej pra-
wie swojej produkcyi. Cena zwyżajnego
surowca puddlingowego wynosi 5,10—5,20 m.
m. z opłatą przy wielkim piecu, cena lep-
szych gatunków stosunkowo więcej. Sta-
ry surowiec lany z dostawą 5 m. i drożej,
stosownie do gatunku. Liczne zamówienia
ciężkich odlewów do zakładów górniczych
i budowli fabrycznych, wywołały w odle-
wniach ruch bardzo ożywiony. Fabryki
kotłów parowych mają również zamówień
podostatkiem, niektóre z nich mają zatrud-
nienia dosyć na kilka miesięcy naprzód.
W walcowniach rozwija się interes pomyśl-
nie, nawet wywóz ożywia się, szczególnie
dla blach żelaznych walcowanych. Przy co-
raz mocniejszym usposobieniu na targu że-
laza walcowanego ceny idą w górę. Za
żelazo sztabowe płacą 10,50—11 m., za wy-
borowe 11,50—12 m., za blachy żelazne
drugorzędne gatunku 16—16,50 m., za
lepsze gatunki 17,50—18 i wyżej. Szczeg-
ólnie za późniejszą dostawę żądane są wyż-
sze ceny. Z rozpoczęciem sezonu gotowych
wyrobów metalowych, który wpłynął korzy-
stnie na zbyt surowców, ruch na targu me-
tali bardzo się ożywił. Porobiono wiele
większych zakupów cynku oczyszczonego, po
cenach wyższych. Również i ołów oczysz-
czony miał popyt lepszy. Płacono za su-
rowiec cynkowy 28,10—28,30 m., na póź-
niejszą dostawę drożej, za cynk walcowa-
ny 36,50—37 m., za biel cynkową w gor-
szym gatunku 32—33 m., w średnim i wy-
borowym 37—40, za ołów przekraplany 22
—23 m., walcowany 29—30,50, za minię o-
łowianą chemicznie czystą 30—31 m., za
gleitę 29—50 m., za śróty ołowiane 30—31,
za rury ołowiane 30 m. i wyżej.

PRZEMYSŁ I HANDEL.

Warszawa. Nowa fabryka. Hamburgsko-
berlińska fabryka żaluzji, zachęcona po-
wodzeniem, jak głosi w swoim cyrkularzu,
zakładu w Warszawie filię, dodając równo-
cześnie, iż „przez zmniejszenie cła, które
od surowych materyałów jest znacznie niż-
sze, będzie mogła dostarczać wyrobów swo-
ich znacznie taniej!”

Kalisz. Garbarnie stanowią jedną z naj-
ważniejszych gałęzi kaliskiego przemysłu,
której wyroby co do dobroci mogły dawniej
śmiało rywalizować z zagranicą. Produk-
cya roczna dochodzi do 125,000 rubli. Mie-
głębokość, w której czasami zdarzało się, że
kory dębowej, a za sprowadzoną trzeba
opłacać wysokie cło. Właściciele gar-
barń czynią starania w celu zniesienia cła
od kory, przynajmniej do czasu przeprowa-
dzenia przez Kalisz linii kolejowej.

Pogłoski o kolei żelaznej z Łodzi lub z
Kutna do Kalisza, jak donosi „Kaliszanin,”
są zupełnie bezpodstawne. Osobisto-
ści, o których pisano, że stoją na czele kon-
sorcjum, starającego się o koncesję na bu-
dowę tej linii kolejowej, przyjęły podobno
tę wiadomość jako niespodziewaną nowinę.

Radom. Kasu przemysłowców radomskich
rozwija się pomyślnie i szybko, co jest wy-
mownym dowodem pożyteczności młodej tej
instytucyi, która szczególnie w ostatnich
czasach stagnacyi handlowo-przemysłowej
oddała uczestnikom swoim ważne usługi.
Zakończona w dniu 1 lipca 1881 r., z kapita-
łem zakładowym 622 rs. 95 kop., posiada
ona obecnie wkładów 11,378 rs. 91 kop.,

kapitałów umieszczonych w niej na 6% o-
koło 40,000 rs., a zysku czystego przynio-
sła w roku zeszłym rs. 837 kop. 66.

Warszawa. Walne zebranie akcyonaryu-
szów kolei warszawsko-wiedeńskiej odbę-
dzie się w dniu 3 czerwca o godzinie 2-iej
po południu, w gmachu dworca stacyjnego
w Warszawie.

Moskiewski bank handlowy wyznaczył dy-
widendę za rok ubiegły w ilości 16,69%.

Dywidenda od akcyi towarzystwa przedza-
ni bawelny „Zawiercie” za ubiegły rok 1883
wyplacaną jest w wysokości rs. 20 za każdą
akcyę.

Ilość kawy, sprowadzanej do Cesarstwa i
Królestwa wynosi według obliczeń statysty-
ki urzędowej 425,534 pudów rocznie. Z
tych przez granicę europejską przychodzi
424,431 pudów, przez azyatycką 1,103 pudy.
Najwięcej kawy dostarczają komory peters-
burska 193,672 pudów, odeska 104,007, war-
szawska 32,242, ryska 26,026, rewelska
24,538, libawska 11,417. Wartość tego to-
waru wynosi 6,122,202 rs.

Kronika Łódzka.

(—) **Deputacya** złożona z p. p. J. W. Gu-
bernatora Piotrkowskiego, Prezydenta mia-
sta Łodzi, Izr. K. Poznańskiego i Ludwika
Meyera, wyjechała w dniu wczorajszym do
Warszawy a następnie do Petersburga,
w celu zaproszenia JW, Generał-guberna-
ra warszaw., oraz innych przedstawicieli
władz państwa na ceremonię poświęcenia
tutejszej nowowybudowanej cerkwi.

(—) **Drugi koncert** primadonny petersbur-
skiej pani Meńszykow oraz p. p. Linbina i
Ławrowa odbędzie się dzisiaj o godzinie
8-iej w teatrze „Victoria”. Dochód prze-
znaczony w połowie na tanie kuchnie a udział
weźmie także tutejsze „Towarzystwo śpiewu”
(Männergesangverein) i kapela wojskowa.

(—) **Z komitetu robotniczego.** Po dłuż-
szej przerwie odbyło się w środę posiedze-
nie komitetu zajmującego się ulżeniem lo-
su robotników pozostających bez zajęcia.
Zebrało się kilkunastu obywateli, przewa-
żnie z grona zajmujących się czynnie tania-
mi kuchniami; przewodniczył prezes komi-
tetu p. Policmajster Maksimow.

Gospodarze tanich kuchni przedstawili
szczegółowe sprawozdania, z których poka-
zało się, że instytucye te rozwijają nader
ożywną czynność. Ponieważ celem osią-
gnięcia pewnej jednostajności, postanowio-
no zamykać rachunki kuchni 13-go każde-
go miesiąca, odkładamy przeto podanie od-
nośnych danych liczbowych do tego termi-
nu. Nadmieniamy tylko, że kuchnie Nr. 2
i Nr. 3, które istnieją już od miesiąca,
wydały dotąd przeszło 20,000 porcyj, ku-
chnia zaś Nr. 1 przez 9 dni swego istnie-
nia wydała przeszło 5,000 porcyj.

Z obliczenia kosztów komitet przekonał
się, że wraz z kosztami administracyi, 1
porcja wypada bezmała po 7 kop. Do-
tychczasowa cena 5 kop., ustanowioną była
tylko czasowo, postanowiono przeto w za-
sadzie, że marki sprzedawane będą po 7
kop. z wyjątkiem tych robotników, którzy
posiadając odpowiednie zaświadczenia, ze-
chcą sami zapłacić za markę; takim robo-
tnikom marka wydawana będzie nadal za
5 kop. Gdy wszakże z początku zwracano
zbyt mało uwagi na to, że kuchnie tanie
przeznaczane są dla robotników pozostają-
cych bez zajęcia i wydawano porcje wszyst-
kim zgłaszającym się, za pieniądze lub dar-
mo—o ile odpowiednia ilość marek pokryła

maszynę monitora Kerseage. Rozumie się, że utra-
cił swój wkład, Stany północne nie chciały bowiem
płacić długów powstańców. W departamencie gór-
nego Renu, okolicy przedziału i warsztatów tkackich,
sprawa dostawców bawełny była popieraną, przy-
najmniej przez wielkich przemysłowców.

Jakkolwiek bądź, pani Stolz odkryciem tem zo-
stała boleśnie zdziwiona. Majątek więc cały ogra-
niczał się na własności zakładu, narzędzi, materya-
łów takich jak żelazo, ale człowiek fachowy mógł
mu nadać życie i kazać mu pracować.

Cóż ci mam więcej powiedzieć? W sprawę tę
cały świat się wniósł. Skrępuły moje ułgodzo-
no, nie stawiałem więcej przeszkód. Całym mająt-
kiem Odili była masa bezładna... bryła złota, przy
której można umrzeć z głodu, jak mówił pan Ham-
merlé, ja zaś byłem czarodziejem, którego laseczka
za dotknięciem wydobyć musiała z tej bryły bite
dukaty.

W istocie, było w tem trochę prawdy, nawet
pani Stolz dała mi poznać, że z przyjemnością urzy-
mie swoim zięciem... Nakoniec, niech pierwszy
rzuci na mnie kamieniem ten, który byłby się wa-
hał, będąc na mojem miejscu.

Wyjeżdżamy. Za miesiąc będziemy z powro-
tem, bo się trzeba ostro wziąć do pracy, aby pod-
nieść fabrykę.

Spodziewam się, że na wiosnę weźmiesz urlop

i przyjedziesz mi podziękować za to, że cię obdarzy-
łem najpiękniejszą w świecie bratową.

Ściskam cię
Maksymilian.

XI.

Do pana Maksymiliana Braun, w Sinnbach.
(Departament górny Renu).

Chciałem cię pozostawić twemu upojeniu, mój
drogi Maksie, wśród miłego gruchania.

Teraz, gdy już powróciłeś do domu, pozwól
mi udzielić ci moich osobistych wrażeń.

A najprzód, żona twoja jest teraz moją sio-
strą. Ożeniłeś się w dobrej wierze, jak zakocha-
ny, jak człowiek uczciwy, nikt twego czynu kry-
tykować nie może, co się zaś mnie tyczy, mnie
mającemu zasadę nigdy nie oglądać się za prze-
szłością i nie dać się zaskoczyć przyszłości, wolno
to uczynić mniej, niż komukolwiek bądź innemu.

Tylko pamiętaj, że życie jest walką; przyj-
rzyjmy się polu bitwy, na którym się znajdujesz.
Tam ty jesteś, jak my francuzi tutaj, w kraju nie-
przyjacielskim.

(Dalszy ciąg nastąpi).

PALMA
papierosy zwijane, w cenie rs. 1 za 100 sztuk
„LIMONNE”
papierosy zwijane, w cenie kop. 60 za 100 sztuk
Tytonie Konstantynopolskie
w cenie od rs. 1 do rs. 6 za funt.
W skutek licznego zapotrzebowania powyższych wyrobów naszej fabryki, przygotowanych z wyborowego tytoniu tureckiego, ze zbioru 1881 r. szanowna publiczność wprowadzana bywa w błąd przez niesumienne handlujących, którzy po tej samej cenie sprzedają wyroby naśladowane, tańsze i znacznie gorsze, w miejsce naszych rzeczywistych fabrykatów. Prosimy przeto o zwracanie uwagi na naszą firmę.
Fabryka Tabacznia Saatzi i Mangubi.
263-3-6

FABRYKA ZALUZYI
A. STIEBERTA
w Łodzi, ulica Andrzeja Nr. 761.
Poleca się z wykonaniem dokładnym i szybkim wszelkich robót odnoszących się do tego fachu, po możliwie niskiej cenie.
267-3-6

Mały sklep, dwa pokoje i kuchnia
do wynajęcia
od 1 lipca w domu W. Bromberga. Piotrkowska 516. 283-2-0

FABRYKA TYTONIU I PAPIEROSÓW
BRACI SZAPSZAŁ
w Petersburgu.
Ma honor zawiadomić o wypuszczeniu nowych gatunków Papierosów, przygotowanych z wyborowego tureckiego tytoniu.
Papierosy te pod nazwą:
1) Dubek Mursal,
2) Balowe,
w cenie rs. 1 za 100 sztuk, w paczkach po 10, 25 i 100 nadeszły do wszystkich znaczniejszych składów tabacznych w Warszawie.
44-10-10

Wielka wyprzedaż
Kapeluszy Damskich
po znacznie niższych cenach.
E. Röder,
281-5-0 ulica Zielona Nr. 265.

Zarząd Drogi Żelaznej Fabryczno-Łódzkiej,
podaje do publicznej wiadomości, iż rozkład jazdy pociągów osobowo-towarowych Drogi Łódzkiej na czas letni nie ulegnie żadnej zmianie.
284-2-3

RAJCHMAN & FRENDLER
BIURO OGŁOSZEŃ DO WSZYSTKICH DZIENNIKÓW
Warszawa, — Sanatorska 18

Mam honor polecić się W-ym obywatelom ziemskim, iż mam na składzie Narzędzia Rolnicze z Fabryki H. Cegielski, Trylski i S-ka, które powierzono mi w komis, oraz przyjmuję obstalunki na Nasiona Pastewne, Koniczyny i t. p.
„WAPNO RUDNICKIE”
znane z dobroci wapno, zawsze mam na składzie w bryłach, la-sowane zaś sprzedaje na kubiki, którego mam kilkaset korcy. Podlegałego od roku zeszęgo.
Węgla zagraniczne „Waterloo,” szczególnie dla Panów właścicieli piekarń bardzo korzystne i węgle krajowe.
Z uszanowaniem
Leopold Podczaski
227-3-0

Zdolny majster w zawodzie,
lniano-tkackim
może znaleźć korzystną posadę w fabryce „Rossy” Reflektanci zechcą oferty nadesłać do redakcyi niniejszego pisma pod literą **M. W.** Nr. 33.
286-2-3

Kalendarzyk dla dzieci
przez **Jachowicza**, złożony w redakcyi Dziennika na korzyść biednych, nabywać można po **kop. 15.**

MIESZKANIE
złożone z 6 pokoi z kuchnią na 1 piętrze i jedno mniejsze z trzech pokoi z kuchnią na 2 piętrze jest na **Piotrkowskiej ulicy Nr. 273** od 1-go lipca r. b. do wynajęcia. Blizsza wiadomość u **St. I. Landau.** 276-2-10

Od 15 maja praktykować będę w Ems.
Dr. Goldbaum. 292-1-3

Fabryka sukna.
W miasteczku Byteniu (pow. Stonimski, gub. Grodzieńska) w odległości 5 wiorst od st. kol. Moskiewsko-Brzeskiej Domanowo, jest do wydzierżawienia w każdym czasie
kompletnie umontowana fabryka sukna.
Blizsza wiadomość w Zarządzie dóbr JW. Hr. K. Potockiego w Plancie pod Byteniem lub u JW. Hr. Czackiego w Warszawie, Krakowskie-Przedm. Nr. 5 nowy.
292-1-3

NAUCZYCIEL
elementarny, wychowawca seminarjum, z patentem, poszukuje pracy od dnia dzisiejszego w biurze rejenta lub adwokata, za umiarkowanym wynagrodzeniem. Wiadomość w redakcyi Dziennika Łódzkiego.
297-2-2

Mieszkanie
złożone z 4-ch pokoi, kuchni, przedpokoju, wszelkimi wygodami, na drugim piętrze w domu W-go B. L. Frischman ulica Piotrkowska Nr. 535 do wynajęcia od 1-go lipca r. b. Blizsza wiadomość u gospodarza lub u Lzydora Friedman.
289-3-3

OLIMPIA DEBICKA
PRZYBYŁA z WARSZAWY
Otworzyła pracownię Sukien damskich i ubiorów dzieciennych, które wykonywa po bardzo umiarkowanych cenach.
wykonanie punktualne i podług najświeższej mody.
ulica Widzewska, dom Aia Nr 1440, 1-sze piętro od frontu.

MAGAZYN MEBLI
WIELKI WYBÓR
wykwintnych i skromnych świeżych fasonów.
Kupno i wynajem mało używanych.
Urządzenie całych apartamentów.
ZABĘSKI I SKA
Marszałkowska N. 63,
dokładność i wykończenie firma gwarantuje.
Ceny niskie ale stałe.
123-12-12

Szkoła kroju i szycia sukien oraz okryć damskich, otwartą zostaje w Łodzi z dniem 1 maja przez
TEOFILĘ BADIOR
posiadającą patent od Ksawerego Głodzińskiego i uprawnioną do wydawania świadectw swoim uczennicom.
Wykład odbywać się będzie podług najnowszej i najpraktyczniejszej metody K. Głodzińskiego nauczyciela wielu zakładów w kraju i zagranicą. Kompletna nauka kroju i szycia kosztuje **Rs. 15.**
Czas trwania nauki od 2-4 miesięcy. Wpis uczennic przyjmuje się codziennie. Blizsze szczegóły o warunkach interesowane osoby mogą zasięgnąć w moim mieszkaniu, ul. Cegielniana dom W-go Moritza Heimann Nr. 271h parter.
244-3-0

GIEŁDA WARSZAWSKA d. 7 maja.

Weksele.		ZA		Dyskonto		Z końcem giełdy		Dopełnione tranzakcyje	
						żądano	placono		
Berlin . . . (161 1/2)	dł. ter.	2 d.	100 mr.	4	48.45			48 35	
" " " (161 1/2)	kr. ter.	2 d.	100 mr.	"	48.35			48 30 25	
Inne niem. miasta bank.	dł. ter.	2 d.	100 mr.	4	—				
" " " " "	kr. ter.	2 d.	100 mr.	"	—				
London " " "	dł. ter.	3 m.	1 £.	2 1/2	9.82				
" " " " "	kr. ter.	3 m.	1 £.	"	9.82				
Paryż	dł. ter.	10 d.	100 Fr.	"	—				
" " " " "	kr. ter.	10 d.	100 Fr.	"	39.30			39 20	
Wiedeń	dł. ter.	3 d.	100 flor.	4	—				
" " " " "	kr. ter.	3 d.	100 flor.	"	81.50			81 25 20 15	
Petersburg	dł. ter.	2 d.	100 rs.	6	—				

Papierowy państw. (za 100 rs.).		Dopełnione tranz.		Z końc. giełdy		Akcyje. (za 100 rs.).		Dopełnio- ne tranz.		Z końc. giełdy	
	Stopa proc.			żąd. placon		Stopa proc.		żądano plac.			
Oblig. Skar. Kr. Pola. duże	4					4					
" " " " male	4					4					
Dowody Kom. Cen. Likw.	4					5					
Listy Likw. Kr. Pola. duże	4	87.	87.30			5					
" " " " male	4		87.20			5					
Ros. Poż. Wa. I em. 1860 r.	5		93.15								
" " " " " 100 r.	5		93.15								
" " " " " 50 r.	5		93.15								
" " " " " 1000 r.	5		93.15								
" " " " " 100 r.	5		93.15								
" " " " " 1000 r.	5		93.15								
Ros. Poż. Fr. zr. 1864 I em.	5		93.15								
" " " " " 1866 II em.	5		93.15								
Bilety Ban. Pań. Ros. I em.	5		93.15								
" " " " " II " "	5		93.15								
" " " " " III " "	5		93.15								
" " " " " IV " "	5		93.15								
Listy Zastawne (za 100 r.)	5		93.15								
" " " " " z r. 1869 S. I lit. A.	5		99.								
" " " " " " lit. B.	5		98.95								
" " " " " " male	5		98.75								
" " " " " Ser. II lit. A.	5		98.75								
" " " " " " lit. B.	5		98.75								
" " " " " " male	5		98.75								
" " " " " Ser. III lit. A.	5		98.35								
" " " " " " lit. B.	5		98.30								
" " " " " " male	5		98.30								
" " " " " Ser. IV lit. A.	5		98.25								
" " " " " " lit. B.	5		98.25								
" " " " " " male	5		98.25								
Listy zast. m. Warsz. Ser. I	5		96.								
" " " " " " II	5		94.								
" " " " " " III	5		93.								
" " " " " " IV	5		92.65								
" " " " " m. Łodzi I	5		85.75								
" " " " " " II	5		85.								
" " " " " " III	5		83.65								
Listy zast. R. T. Wz. Kr. Z.	5		83.65								

RUCH POCIĄGÓW KOLEJOWYCH

z Łodzi

odchodzą:	5:35	7:25	1:5	5:40
przychodzą do Łodzi				
z Kozłuszek . . .	6:25	8:25	2:5	6:40
" Skierniewic. . .	8:1		3:39	7:59
" Warszawy . . .	10:10		5:55	9:50
" Piotrkowa . . .		9:48	3:55	11
" Granicy . . .		2:25	9:35	
" Sosnowca . . .		2:38	9:30	
" Krakowa . . .		5:32		
" Lwowa . . .		5:30		
" Wiednia . . .		5:16		
" Wrocławia . . .		8:43		
" Kutna . . .	10:34		6:17	9:55
" Aleksandrowa . .	1:20		8:30	
" Berlina . . .	6:50		6:10	
" Brześć litewsk. .	9:50			
" Moskwy . . .	10:38		7:23	9:43
" Petersburga . . .	9:47			
" Lublina . . .	9:27			
" Kowla . . .	3:14			
" Kijowa . . .	8:28			

do Łodzi	godziny i minuty	
przychodzą:	10:10 4:5 8:25 11:20	
odchodzą z Łodzi		
z Kozłuszek . . .	9:10 3:5 7:25 10:20	
" Skierniewic . . .	7:50 1:26 8:58	
" Warszawy . . .	6 11:10 6:50	
" Piotrkowa . . .	3:18 1:16 5:59	
" Granicy . . .	10:45 7:50 1:15	
" Sosnowca . . .	10:15 7:55 1	
" Krakowa . . .		8
" Lwowa . . .		11:5
" Wiednia . . .		8:30
" Wrocławia . . .		9:23
" Kutna . . .	4:45 11:29 6:18	
" Aleksandrowa . .		3:30
" Berlina . . .		9:30
" Brześć litewsk. .		8
" Moskwy . . .		6:58
" Petersburga . . .	5:40 9:30 4:38	
" Mławy . . .		7:40
" Lublina . . .		8:12
" Kowla . . .		3:15
" Kijowa . . .		6:49
		8:38

Poczty przychodzące do Łodzi.

rodzaj ekspedycji	godziny i minuty
listowa . . .	10:40 10:40 10:40 10:40
list. pien. pos. . .	4:36 4:36 4:36 4:36
osobowa . . .	2 2 2 2
osob. i listow. . .	11 11 11 11
pien. i posył. . .	7 7 7 7
list. pien. pos. . .	10 10 10 10
list. pien. pos. . .	10 10 10 10
listowa . . .	10 10 10 10
pien. i posył. . .	10 10 10 10
listowa . . .	10 10 10 10
pien. i posył. . .	10 10 10 10

Poczty odchodzące z Łodzi.

rodzaj ekspedycji	godziny i minuty
listowa . . .	12:40 12:40 12:40 12:40
list. pien. pos. . .	6 6 6 6
osobowa . . .	5 5 5 5
osob. i listow. . .	5:30 5:30 5:30 5:30
pien. i posył. . .	11 11 11 11
list. pien. pos. . .	6:30 6:30 6:30 6:30
list. pien. pos. . .	6:30 6:30 6:30 6:30
listowa . . .	1 1 1 1
pien. i posył. . .	1 1 1 1
listowa . . .	1 1 1 1
pien. i posył. . .	1 1 1 1